

Spis treści

Wprowadzenie	ix
0.1 Pierwsze intuicje	ix
0.2 Metoda: filozofia topologiczna, w skrócie toposfilozofia	xii
0.3 Przegląd treści rozdziałów	xvii
0.4 Potencjalny odbiorca książki	xxiv
0.5 Topoontologia w Polsce w XXI wieku	xxv
0.6 Podziękowania	xxvii
0.7 Nota redakcyjna	xxviii
1 Mereologia	1
1.1 Klasyczna mereologia	1
1.1.1 Definicje pomocnicze	2
1.1.2 Suma mereologiczna	3
1.1.3 Twierdzenia klasycznej mereologii	6
1.1.4 Twierdzenie o reprezentacji	8
1.2 Mereologia z sąsiedztwem	11
1.2.1 Podstawowe definicje	13
1.2.2 Regiony izolowane i zintegrowane Roepera	15
1.2.3 Metoda rozciągłej abstrakcji Whiteheada	16
1.2.4 Punkty w strukturze $\mathfrak{MC}$	18
1.3 Inne rachunki	19
1.4 Kategorijna aktualizacja mereologii Thomasa Mormanna	19
1.4.1 Strukturalna mereologia	20
1.4.2 Strukturalna mereologia grup	21
1.4.3 Kategorijne ujęcie mereologii	28
2 Topologia	33
2.1 Wprowadzenie	33
2.2 Przestrzeń topologiczna	35
2.3 Przestrzenie metryczne	36
2.3.1 Przykłady przestrzeni metrycznych	36

2.4	Wnętrze i domknięcie, zbiór gęsty i brzegowy	38
2.5	Aksjomaty oddzielania	42
2.6	Przekształcenia	45
2.6.1	Przekształcenia ciągle	45
2.6.2	Homeomorfizmy	45
2.6.3	Własności topologiczne	46
2.7	Spójność i jej odmiany	48
2.8	Zwartość	53
2.9	Ważne przestrzenie topologiczne	54
2.9.1	Zbiór Cantora	54
2.9.2	Kontinua	55
2.9.3	Rozmaitości	59
2.10	Homotopia	62
3	Topologiczna filozofia	65
3.1	Topologia jako epistemologia: Kevin Kelly	65
3.1.1	Poznanie ujęte w granicach	65
3.1.2	Topologizacja przestrzeni empirycznych możliwości	66
3.1.3	Topologiczne tło Kelly'ego: przestrzeń Baire'a	68
3.2	Topofilozofia Thomasa Mormanna	71
3.2.1	Topologiczne tło rozważań metafizycznych	71
3.2.2	Topologia jakości Thomasa Mormanna	73
3.3	Przymus topologizowania	75
3.3.1	Marshall Stone: „One must always topologize”	75
3.3.2	Ciągłość wcześniejsza od nieciągłości: René Thom	77
3.3.3	Geometryczny model znaczenia Thoma	79
3.3.4	Topologizowanie jest z istoty jakościowe	81
3.4	Topologiczna ontologia Janusza Kaczmarka	83
3.4.1	Hermeneutyka topologiczna Kaczmarka	84
3.4.2	Topologizacja monadologii	88
3.4.3	Ile jest idei człowieka? Stopologizowane idee w ujęciu Kaczmarka	92
3.5	Topologia osoby Kurta Lewina	93
3.5.1	Psychologiczna przestrzeń życia	94
3.5.2	Pierwsze przybliżenie osoby	96
3.5.3	Topologiczno-dynamiczna struktura osoby	100
3.5.4	Wymiar przestrzeni życiowej?	104
3.5.5	Metoda, krytyka i recepcja pomysłów Lewina	108
3.6	Topoontologia Benedykta Bornsteina	116
3.6.1	Jakościowa geometria kategoryalna Bornsteina	117
3.6.2	Topologika Bornsteina	119

3.6.3	Prawa topologii nie okupują dziedzin bytowych, tylko je zamieszkują	120
3.6.4	Dualność w geometrii rzutowej i w metafizyce	122
3.6.5	Wyboiste ścieżki recepcji myśli Bornsteina	125
3.6.6	Podsumowanie	128
3.7	Teoria katastrof René Thoma jako zmatematyzowana metafizyka formy	130
3.7.1	Katastrofy elementarne	134
3.7.2	Teoria katastrof — zarys sformułowania matematycznego	136
3.7.3	Thom, topologia i Arystoteles	139
3.8	Topologia w nauce i technice	140
3.8.1	Topologia w fizyce	141
3.8.2	Topologia w robotyce	143
3.8.3	Topologiczna analiza danych	144
3.8.4	Topologiczny model umysłu Stanisława Janeczki	145
3.8.5	Topologia sieci neuronalnej mózgu	146
3.8.6	Topologiczne realizacje w ujęciu Daniela Kosticia oraz topologia sieci małego świata Wattsa-Strogatza	147
3.9	Czym jest topologiczna filozofia?	153
3.9.1	Filozofia matematyczna	153
3.9.2	Metafizyczne ugruntowanie filozofii topologicznej	153
3.9.3	Jakości idealne i ideacja w ujęciu Romana Ingardena	156
3.9.4	Żądło baka dla gnuśnego konia: lekcja Sokratesa	168
3.9.5	Topofilozofia w praktyce: spojrzenie kognitywistyczne	169
3.9.6	Praktyka topofilozoficzna a transcendentna fenomenologia pytająca	174
3.9.7	Gigantomachia: spór o czyste jakości idealne?	176
4	Mereotopologia	180
4.1	Wprowadzenie	180
4.2	Mereologia a topologia	181
4.2.1	Charakteryzacja topologiczna mereologii klasycznej	181
4.2.2	Topologiczne ujęcie mereologii z sąsiedztwem	182
4.3	Mereotopologia jako teoria brzegów i części Barry’ego Smitha	185
4.3.1	Składniki	186
4.3.2	Części wewnętrzne	186
4.3.3	Brzegi	187
4.3.4	Topologia	188
4.3.5	Ogólne uwagi do badań mereotopologicznych Smitha	189
4.4	Mereotopologia pierwszego rzędu Iana Pratt-Hartmanna	190

4.4.1	Mereotopologia	191
4.4.2	Geometryczna mereotopologia	191
4.4.3	Przykłady mereotopologii	193
4.5	Uogólnienie mereotopologii: Breyse i De Glas	194
4.5.1	Mereotopologiczne problemy z brzegami	194
4.5.2	Lokologia jako próba rozwiązywania problemów mereo- topologii	196
4.5.3	Lokologia jako nowa nauka o miejscu	201
4.6	Filozoficzna waga mereotopologii	202
5	Z historii zagadnienia część–całość	204
5.1	Platon	204
5.2	Arystoteles	211
5.3	Scholastycy	218
5.4	Jungius	221
5.5	Leibniz	223
5.6	Brentano	225
5.7	Twardowski	228
5.8	Ingarden	236
6	Teoria całości i części Husserla	244
6.1	Wprowadzenie	244
6.2	Podstawowe pojęcia	245
6.2.1	Część	245
6.2.2	Fenomeny samodzielności i niesamodzielności	246
6.2.3	Ufundowanie, konkret, abstrakt	249
6.2.4	Całość	251
6.2.5	Jedność	253
6.3	Podstawowe twierdzenia	256
6.4	Formalizacja	259
6.4.1	Potrzeba formalnego ujęcia teorii Husserla	259
6.4.2	Symbolizacja Simonsa	261
6.4.3	Formalizacja Rosiaka	262
6.4.4	Formalizacja Fine’a	263
6.4.5	Macierzowa reprezentacja: Blecksmith & Null	265
6.4.6	Ku nowej formalizacji	270
7	W stronę ogólnej topoontologii przedmiotu i jego części	273
7.1	Rozważania wstępne	273
7.2	Preliminaria	274
7.3	Części	276
7.3.1	Elementy	277

7.3.2	Strony	277
7.3.3	Kawałki	281
7.3.4	Części formalne	282
7.4	Wymiar ontologiczny	284
7.5	Jedność	285
7.6	Spójność	287
7.7	Ufundowanie	288
7.8	Porównanie z innymi ujęciami	289
7.9	Pytania, problemy, perspektywy	297
8	Zakończenie	300
8.1	Wnioski	302
8.2	Dalsze drogi topoontologii	304
8.3	Problemy otwarte	305
8.4	Ostatni raz o wadze zagadnienia części i całości	306
	Bibliografia	308
	Indeks osobowy	331